

เรื่อง พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

กับ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ

พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

ถ้อยคำและความหมาย

คุณธรรม ความดีงามในจิตใจซึ่งเคยชิน ประพฤติดีเป็นคุณสมบัติที่อยู่ในใจคน

จริยธรรม ความประพฤติที่ชอบ ที่ควร ในสังคม

จรรยา มาตรฐานความประพฤติที่ชอบที่ควรในการประกอบวิชาชีพ

วินัย แบบแผนที่ต้องยึดถือปฏิบัติในการประกอบกิจกรรมแต่ละอย่าง เพื่อผลสัมฤทธิ์ในหน้าที่

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบด้วย ๓ หมวด ๑ บทเฉพาะกาล รวม ๒๒ มาตรา มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ประกาศ ฯ เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ จึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒) มีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

๑. สภาพการใช้บังคับ (มาตรา ๓)

เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานของรัฐ ในสังกัดกระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐในฝ่ายบริหารแต่ไม่หมายความรวมถึง หน่วยงานตุลาการของรัฐสภา องค์การอิสระ ศาล และองค์การอัยการ

๒. มาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (มาตรา ๕)

คือ หลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย

๑. ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. ชื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่
๓. กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม
๔. คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ
๕. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
๖. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ
๗. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

มาตรฐานทางจริยธรรมทั้ง ๗ ข้อนี้ ให้ใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐที่จะกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เกี่ยวกับสภาพคุณงามความดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดถือสำหรับการปฏิบัติงาน การตัดสินใจความถูกต้อง การปฏิบัติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ตลอดจนการดำรงตนในการทำความดีและละเว้นความชั่ว

๓. ผู้รับผิดชอบในการจัดทำประมวลจริยธรรม (มาตรา ๖)

ให้องค์การกลางบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ (ก.พ.) มีหน้าที่จัดทำ “ประมวลจริยธรรม” สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในความรับผิดชอบ

ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐอาจจัดทำ “ข้อกำหนดจริยธรรม” เพื่อใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้นเพิ่มเติมจากประมวลจริยธรรมให้เหมาะสมแก่ภารกิจที่มีลักษณะเฉพาะของหน่วยงานของรัฐนั้นด้วยก็ได้

๔. คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) (มาตรา ๘ มาตรา ๑๓ และ มาตรา ๑๔)

ให้มีคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรมคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ม.จ.” มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- ๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรี
- ๒) กำหนดแนวทางหรือมาตรการในการขับเคลื่อน การดำเนินกระบวนการรักษาจริยธรรม รวมทั้งกลไกและการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้องค์การกลางบริหารงานบุคคล หรือผู้บังคับบัญชานำไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคลอย่างเป็นรูปธรรม
- ๓) กำหนดแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรมและยึดถือแนวทางปฏิบัติตามประมวล

จริยธรรม รวมทั้งเสนอแนะมาตรการในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพและเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมแก่หน่วยงานของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี

๕) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามมาตรฐานทางจริยธรรม โดยอย่างน้อยต้องให้หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรม และให้มีการประเมินพฤติกรรมทางจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น

๕) ตรวจสอบรายงานประจำปีของหน่วยงานของรัฐ และรายงานสรุปผลการดำเนินงานดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๖) ติความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดจากการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้

๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๘) กำหนดหลักเกณฑ์เป็นระเบียบ คู่มือ หรือแนวทางปฏิบัติเพื่อให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลและหน่วยงานของรัฐ ใช้เป็นหลักเกณฑ์สำหรับการจัดทำประมวลจริยธรรมและข้อกำหนดจริยธรรม รวมทั้งการกำหนดกระบวนการรักษาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่องค์กรกลางบริหารงานบุคคล และหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

๙) ในกรณีที่ปรากฏแก่ ก.ม.จ. ว่า การจัดทำประมวลจริยธรรมขององค์กรกลางบริหารงานบุคคลหรือข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐแห่งใดไม่สอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรมหรือมีการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ที่ ก.ม.จ. กำหนด ให้ ก.ม.จ. แจ้งให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องและให้เป็นหน้าที่ขององค์กรกลางบริหารงานบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐที่จะต้องดำเนินการโดยเร็ว

๕. การรักษาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐและนำจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงาน

บุคคล (มาตรา ๑๙ และ มาตรา ๒๐)

ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑) กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาจริยธรรมประจำหน่วยงานของรัฐ ในการนี้อาจมอบหมายให้ส่วนงานที่มีหน้าที่และภารกิจในด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล หรือที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล หรือคณะกรรมการและกลุ่มงานจริยธรรมประจำหน่วยงานของรัฐที่มีอยู่แล้ว เป็นผู้รับผิดชอบก็ได้

๒) ดำเนินกิจกรรมการส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้ ฝึกอบรม และพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในหน่วยงานของรัฐ และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างให้มีการปฏิบัติตาม ประมวลจริยธรรม รวมทั้งกำหนดกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ของรัฐและภาคเอกชน

๓) ทุกสิ้นปีงบประมาณ ให้จัดทำรายงานประจำปีตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ม.จ. กำหนดเสนอ ต่อ ก.ม.จ. โดยให้หน่วยงานของรัฐเสนอรายงานประจำปีผ่านองค์กรกลางบริหารงานบุคคลเพื่อ ประเมินผลในภาพรวมของหน่วยงานของรัฐ เสนอต่อ ก.ม.จ. ด้วย

ให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลแต่ละประเภท มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินกระบวนการ รักษาจริยธรรมและการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจจัด หลักสูตรการฝึกอบรมการเผยแพร่ความเข้าใจ ตลอดจนการกำหนดมาตรการจูงใจเพื่อพัฒนาและ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี และ มาตรการที่ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐซึ่งมีพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐาน ทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม โดยอาจกำหนดมาตรการเพื่อใช้ในการบริหารงาน บุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภานั้น

๖. การใช้บังคับประมวลจริยธรรม/หลักเกณฑ์เดิม (มาตรา ๒๒)

บรรดาประมวลจริยธรรม กฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ ของรัฐที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงมีผลใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัด หรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการกำหนดประมวลจริยธรรมหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ จริยธรรมตามพระราชบัญญัตินี้

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงาน

กลไกที่ใช้แก้ปัญหาการทุจริตของไทย (จัดตั้งหน่วยงาน)

ปี ๒๕๓๖ มีข้าหลวงใหญ่และข้าหลวงตรวจการ

ปี ๒๕๓๖ มีกรมตรวจราชการแผ่นดิน

ปี ๒๕๑๔ มีคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ (กตป.)

ปี ๒๕๑๘ มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในวงราชการ (ป.ป.ป.)

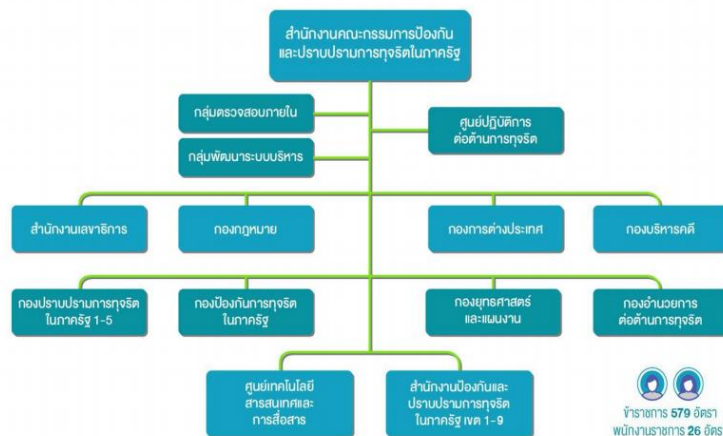
ปี ๒๕๔๐ มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

ปี ๒๕๕๑ มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๐(๓) ได้กำหนดกรอบอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ได้สวนและวินิจฉัย นักการเมือง (ทุกระดับ) และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง หรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกอง หรือเทียบเท่าขึ้นไป กรณีร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิด ฐานทุจริตต่อหน้าที่ฯ

พ.ร.บ.มาตรการของฝ่ายบริหาร ในการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้ สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นเครื่องมือของ ฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลในการนำ ยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐบาลด้านการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ไปปฏิบัติให้ บังเกิดผลสัมฤทธิ์ โดยมีหน้าที่หลักในการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีข้าราชการที่มีตำแหน่งต่ำกว่า ผู้อำนวยการกองลงมา ถูกกล่าวหาหรือเรียนว่ากระทำการทุจริตหรือกระทำ ความผิดต่อตำแหน่ง หน้าที่ราชการ และมีหน้าที่ได้สวนวินิจฉัยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในตำแหน่งต่ำกว่าผู้อำนวยการกองลงมา เมื่อมีมูลเบื้องต้นว่ากระทำการทุจริต หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

โครงสร้างการแบ่งงานภายในส่วนราชการ

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามิได้มีตำแหน่งหรือ หน้าที่ซึ่งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควร ได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่นหรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือ หน้าที่นั้น ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็น ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ (ป.อาญา ม. ๑๔๗ – ๑๖๖) หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการ ยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือ ตามกฎหมายอื่น

“ประพฤติมิชอบ” หมายความว่า ใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ อันเป็นการ ผ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือมติ คณะรัฐมนตรีที่มุ่งหมายจะควบคุมดูแลการรับ การเก็บรักษา หรือการใช้ เงิน หรือทรัพย์สินของ แผ่นดิน

นิยาม รูปแบบทั่วไปของการทุจริต องค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้กำหนดนิยามและ รูปแบบการทุจริตเป็น ๗ รูปแบบ ได้แก่

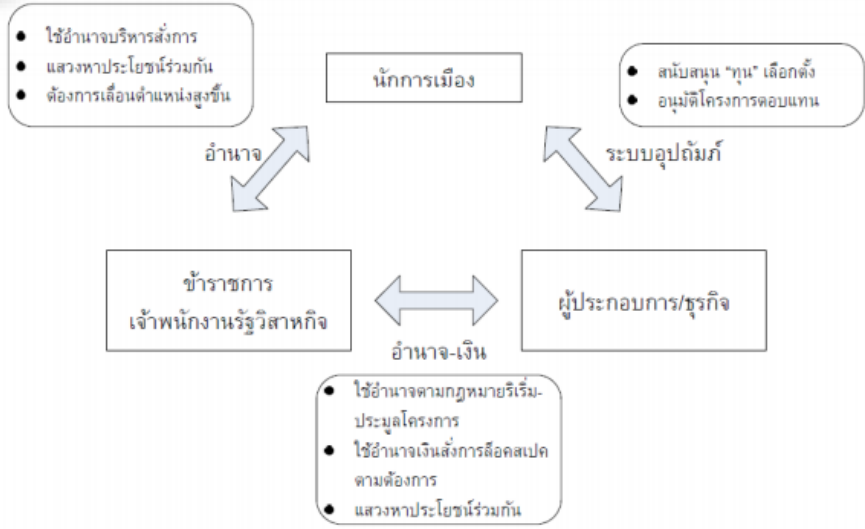
- ๑) การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption)
- ๒) การทุจริตขนาดเล็ก (Petty Corruption)
- ๓) การติดสินบน (Bribery)
- ๔) การยักยอก (Embezzlement)
- ๕) การอุปถัมภ์ (Patronage)
- ๖) การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism)
- ๗) ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

สำนักงาน ป.ป.ท. พบว่ามักมีประเด็นที่ถูกร้องเรียน มากที่สุด ๕ อันดับ ได้แก่

- ๑) พฤติกรรมส่อไปในทางทุจริตประพฤติมิชอบ
- ๒) การทุจริตจัดซื้อจัดจ้าง
- ๓) การยักยอกทรัพย์สิน ใช้อำนาจทรัพย์สินของราชการ
- ๔) การทำเอกสารเท็จ รับรองเอกสารเท็จ
- ๕) เจ้าหน้าที่เรียกรับเงิน

โครงสร้างอำนาจหน้าที่ ที่เอื้อต่อการทุจริต

ภาพ โครงสร้างอำนาจหน้าที่ที่เอื้อต่อการทุจริต

สาเหตุการคอร์รัปชัน

สถานการณ์และภาพการทุจริตของไทย

สำนักงาน ป.ป.ช.

เงินบริจาค

คือ...เงินที่ให้โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ

เงินบริจาคที่ให้เพื่อตอบแทนการกระทำใดๆ

คือ...เงื่อนไขต่างตอบแทน ไม่ถือเป็นเงินบริจาค แต่เป็นเงินสินบนเข้าข่ายผิดกฎหมายอาญาและกฎหมาย ป.ป.ช. ทั้งผู้ให้และผู้รับ

ปีการศึกษา 2561 นี้

สำนักงาน ป.ป.ช. | กระทรวงศึกษาธิการ | สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) | กระทรวงมหาดไทย

จะร่วมมือกัน...สุ่มตรวจแป๊ะเจี๊ยะ

หลักธรรมาภิบาล (การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี) ภารกิจหลักประการหนึ่งของสำนักงาน ก.พ.ร. คือการส่งเสริมให้ระบบราชการไทยนำหลักการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหาร ราชการแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สุขของประเทศไทยและประชาชนตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

หลักธรรมาภิบาล (การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และ วิธีการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

๑. ปฏิบัติราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
๒. ปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
๓. ปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
๔. ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน
๕. ปรับปรุงงานให้ทันสมัยต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
๖. อำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อความความต้องการของประชาชน
๗. มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

งานประสานงานเข้าร่วมรับฟังพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ กับ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐใน วันศุกร์ที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์ประเสริฐ ณ นคร ชั้น ๓ อาคารสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อาคาร ๑